

מידעו"ס

ביטאון איגוד העובדים הסוציאליים

גיליון מס' 40

דצמבר 2005

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

אשנב

- מה אפשר לעשות? "המקרה של גלי" כמייצג שבר חברתי-כלכלי אביבה חלבי 32
- הקמת צוותי משימה משותפים בקהילה - כיצד? ישראל אמיר ושי בן יוסף 36

פינת האינטרנט

- אתרים מומלצים אהובה אוברשטיין 39

קצר ולעניין

- סנת תיאטרון לקבוצת נערות מ"הבית החם" בכרמיאל גלית גז 40

לזכרם

- לזכרו של עו"ס סמיח ריזק ד"ל ד"ר גברוש נחשתן 41

על המדף

- מן הכח אל הפועל: גישת הכוחות בעבודה סוציאלית סקרה: אהובה אוברשטיין 42
- מחשבה ותרבות סקרה: אהובה אוברשטיין 43
- Bridges - מגזין ישראלי-פלסטיני בענייני ארגון הבריאות העולמי (W.H.O) סקרה: מעין שחורי 44

- דבר המערכת - יו"ר מערכת מידעו"ס, ד"ר יפה ספיר 1
- שיחה אישית - יו"ר האיגוד, יצחק פרי 3

מן האיגוד

- "יישום חוק העובדים הסוציאליים"-בעיות שנוצרו ופתרון. יצחק רוזנר 4

מיומנו של סטודנט

- רעות קורקוס 6

מן השדה

- הדרכת הורים וטיפול במודל עבודה תלת דורית, בגנים שיקומיים איתן חנן 7
- קבוצת תמיכה לילדים להורים גרושים נילי עמוס-איטמן 13
- מהנעשה במרכז קשר באגף הרווחה בחדרה שרה מייכור ועדי פלד 22

עמדה

- שימוש בילדים במאבקים פוליטיים- רטרופקטיבה לאחר ההינתקות נתן לבון 29
- העובדים של היום - העניינים של מחר, נחוץ חוק פנסיונית חובה שוש סמק ומזל חדד 30

עו"ס ועוד

- עו"ס לאה אלגום אהובה אוברשטיין 31

סדנת תיאטרון לקבוצת נערות מ"הבית החם" בכרמיאל

מאת: גלית גז *

מבוא:

"בית החמנייה" בכרמיאל, החל דרכו כמועדון לנערות לפני כ-7 שנים. המועדון הוקם על ידי שתי עובדות סוציאליות לנערה במינהל הרווחה בכרמיאל, בשיתוף המפקחת המחוזית שבמשרד העבודה והרווחה ועיריית כרמיאל. במהלך השנים הפך המקום ממועדון לנערות ל"בית חם" הפתוח חמישה ימים בשבוע ומופעל על ידי אם בית, בפיקוח, הדרכה וליווי של עובדות הנערה. "הבית החם" נותן מענה חיוני ומשמעותי לנערות בסיכון בגילאי 13-18, כאשר מטרתו: מניעת שוטטות והידרדרות, העצמת הנערות והקניית כלים להתפתחותן האישית והחברתית.

רציונאל:

כחלק מהפעילויות הרבות והמגוונות הניתנות לנערות במסגרת ה"בית החם" כגון: סדנת יחסים בין המינים, קורס איפור, מניעת שימוש בסמים ועוד, עלה גם הרעיון להביא סדנה חווייתית ויצירתית, אשר תעבוד על דימוי עצמי ותאפשר הבעה ויצירה, ככלי לביטוי אישי.

להעברת הסדנה גויסה, על ידי עובדת סוציאלית נערות, מנחה בשם שלהבת, בעלת רקע בתיאטרון, ריקודי בטן ומספרת סיפורים. סיפור סיפורים, מהווה באופן טבעי כלי טיפולי בכך שהוא מסייע לאנשים לחשוב על מתן משמעות והשגת מידה של המשכיות על ידי עיצוב חוויות חיים לתבנית משמעותית ו קלי, 1994).

רבות מהנערות, המגיעות ל"בית החם" חוו אירועי חיים קשים ואף טראומתיים. אחת המטרות בהעברת הסדנה הינה: להציף את אותם סיפורי חיים באמצעים יצירתיים ואף לתת להם פרשנות מחודשת.

הסדנה נערכה במסגרת של 20 מפגשים עם 15 נערות ונמשכה מספר חודשים. שיאה של הסדנה הייתה: בהצגת תיאטרון אותה העלו הנערות באולם האודיטוריום שבעיריית כרמיאל.

מטרות:

- העלאת הביטחון ושיפור הדימוי העצמי.
- עבודה על ביטוי עצמי, שיתוף ופתיחות.
- חיזוק ופיתוח הצדדים הכישרוניים והיצירתיים שבנערות.
- העלאת המודעות של החברה לסוגיות הנוגעות לנוער: סמים, אלימות ואונס.

תיאור התהליך: הסדנה החלה בינואר 2004 ונמשכה מספר חודשים. מנחת הסדנה - שלהבת, העבירה 20 מפגשים עם הנערות במועדון ללא נוכחות עו"ס, בליווי אם הבית, כדי לאפשר פתיחות, קבלה, הבעה והצפת תכנים בדרך של תנועה, משחקי תפקידים ומשחק. במהלך הסדנה הועלה הרעיון להעלאת הצגה של הנערות בכרמיאל. כ-10 נערות הביעו עניין וכך החל תהליך ממושך של כתיבת תסריט, מחומרים אותם הביאו הנערות מחייהם האישיים. בתסריט שולבו גם קטעי משחק ואף קטע שירה, שהולחן במיוחד להצגה, מתוך הספר "סליחה שנולדנו" אותו כתבו ילדי בית השנטי.

לכל אחת מהנערות ישנו הנרטיב שלה - אותו סיפור חיים אישי המשפיע על הפעולות, ההרגשות, מצב הרוח והאינטראקציה עם הסביבה. אנו, המטפלים יכולים לעזור ולשמש כקטליזטור בפרשנות מחדש של הנרטיב האישי והשפעתו על חייה של הנערה (סאלבי, 1996). תהליך

* עו"ס גלית גז - עובדת סוציאלית נערות, המינהל לשירותי רווחה, עיריית כרמיאל.

היצירה והעניין

כתיבת התסריט, בסיוע המנחה ועו"ס נערות, איפשר הקטעים, שהועלו בהצגה היו בוטיב, ישירים, נוגעים ומרשימים. בין החומרים הציגה נ. ה. שנגמלה משימוש בסמים את סיפורה האישי, נערה אחרת אשר נאנסה במהלך השנה, הציגה את סיפור האונס ועוד.

ההצגה, שנקראה "בעיניים פקוחות" הועלתה באוגוסט 2004, באודיטוריום של עיריית כרמיאל, בלעמד ראש העיר ורעייתו, בפני בנות המועדון, צוות מינהל הרווחה, בני משפחה, ונציגים מגופים שונים בעיר (ביה"ס, עירייה, מתנדבים וכ"ו).

הוצאת והישגים: בראש וראשונה ההצגה איפשרה לנערות להציג לראווה את הכישרונות והיכולות שלהן ולהיות במרכז הבמה. המשתתפות בהצגה חשו גאווה רבה, דימויו וביטחון העצמי השתפר. הנערות "נפגשו" עם חלקים חיוביים באישיותן וגילוי כישורי כתיבה, משחק, בימוי ושירה.

התהליך איפשר לנערות לעבד תכנים קשים, נתן להן אומץ לעמוד מול סיפורי חייהם ולתת להם משמעות חדשה. בנוסף ההצגה איפשרה לקהל האנשים ולמשפחות הנערות להציף לתוך עולמן של הנערות ולהתחבר לסוגיות קשות, המאפיינות אותן, להבין את מצוקתן ובכך לגלות קבלה ויותר סובלנות אליהן.

מסקנות:

המסקנה המתבקשת הינה: לא לחשוש להיות יצירתיים, לשבור את מעגל "הטיפול הקונבנציונאלי" ולצאת ממסגרת הכלים הטיפוליים המקובלים, לחפש דרכים יצירתיות להעצמת הנערות ולמתן דגש על כישורים ויכולות שלהן מול עצמן ומול החברה. ■

מקורות:

Kelley, P. (1995). Integrating narrative approaches into clinical curricula: Addressing diversity through understanding. *Journal Of Social Work Education, 31*(3), 347-357.

Salebeey, D. (1994). Culture, theory & narrative: the intersection of meaning in practice. *Social Work, 39*(4), 351-359.